

Jurček je še večkrat po tem dogodku pasel telička, ali vselej ga je privezal prej, če se je le za hipec oddaljil, z dolgo vrvjo na kolec ter mu dobrikaje govoril: »Pa glej, moj Lišček, da te kdo ne ukrade!«

Sosed Trdina je tudi še pozneje imel »nesrečo«, da so se razne živali zatekale k njemu, recimo tuje ovce, kokoši in druge. Toda vkljub njegovi prijaznosti so ga nekega dne obiskali orožniki ter ga uklenjenega odvedli v ječo. Tam sedi menda še danes, če še ni prebil svoje kazni.

TONÉ KOSEM:

„Ti, jaz vem pa za ptiče . . .“

Ležal sem za hišo v travi pod senčnato jabloano in čital knjigo. Lep nedeljski popoldan je bil. Nad dolino, nad tihimi kmetiškimi domovi pod menoj je bilo stikalo solnce iz svojih žarkov tako prelesten baldahin, da je strmelo zdaj še samo kakor zamaknjeno vanj, in nad tem baldahinom so se po holmih naokrog pojoči klopotci kakor bele vrteče zvezde bliskali iz sinje bleščave neba ter se z menjavanjem in močjo vetra vred zdaj glasneje, zdaj tiše veselo zasmajali nad menoj.

Zaprl sem knjigo, si položil roke pod glavo in si pomaknil čepico na oči, ki so si trudne želele sence in počitka. Žalostne so bile moje misli. Tudi tebi, starec, se je zgodilo kakor onim v domovino vračajočim se potnikom, ki jim je vihar razbil barko in jih treščil na samotni otok! Razbito je tvoje življenje, tvoj otok je bolešno razočaranje. Nad teboj sije solnce, naliva iz kristalnih kelihov zemlji svojo zlato luč, okrog tebe žehti priroda od samega opojnega cvetičnega vonja. Ali ne zate — za druge sije solnce, za druge dehté cvetice . . .

Iz gozda za menoj se je oglasilo tenko požvižgavanje. Ozrem se in poslušam. Žvižganje prihaja vedno bliže; potem se iz gošče ob travniku zasvetlika bel rokav in iz vejevja se izlušči sosedov Minko, moj prijateljček, deček z vedno smejočimi se rdečimi lici in radostnimi, žarečimi očmi. S skakljajočimi koraki hiti proti meni. Pred menoj obstane in ko vidi, da me ne moti, se skloni k moji glavi ter mi pove skrivnostnoveselo: »Ti, jaz vem pa za ptiče . . .«

Uprem se z rokami v tla in sedem — moje oči se začudeno ozirajo naokrog in iščejo, ušesa se napenjajo in prisluškujejo, srce mi naglo utripuje. Od kod je zazvončkljalo? Ali se ni oglasila moja mladost?!

Poleg mene sedi v travi Minko, in njegov obraz se pred mojimi očmi nenadoma izpremeni. Da, saj je to tisti obraz! Videl sem ga nekoč v davnih časih, gledal sem ga, samo bolj blede je bil in bolj droban, a oči so bile ravnotako radostne in žareče. Mladost moja lepa, ti si me prišla zopet

obiskat! In še nikdar niso zazvonili tvoji zvončki slajše kakor zdaj... Sediš ob meni in se veseliš, da se je tvoje zvončkanje tako prijetno dotaknilo mojega srca. A še bolj se čudiš. V tebi je vse polno sočnega življenja, vse polno mladega veselja, zaupanje in hrepenenja. Gledaš me in ne razumeš me: nikjer več življenja — vse tiho, uničeno... razvaline. V črno rakev strniš, v mrtvaški obraz, v mrtve razočarane oči. Ti prelepa — s svojim nedolžnim otroškim veseljem — saj te komaj še poznam. Kje so zdaj tisti gozdovi, po katerih je hodil nekoč otrok z drobnim, bledim obrazom, skakljal v sencah in se igral z vevericami, se pogovarjal s ptiči in drevesi, vedel za vsako ptičje gnezdo in se veselil mladičev, kakor se mati veseli svojih otrok? Kje so zdaj tisti gozdovi? Ni jih več; posekani so. In otrok — kod hodi zdaj? Nikjer ga ni več... ubili so ga razbojniki... namesto njegovega veselega obraza pa gleda iz rakve mrtvaška glava starca. Samo spomni še na tega veselega otroka, nič drugega več... Pa da bi vsaj vi, vi sladki spomini, ostali pri meni... lažje mi bo v rakvi!...

Še vedno sedi ob meni Minko, oziraje se na jabloano nad nama, v vejeh, kjer žgoli dvoje zlatopisanih, od vejice na vejico poletavajočih in z ljubkim kretanjem drug drugemu približujočih se liščkov. Kadar pa pogleda mene, se njegove oči skrivnostno zasmejejo; čutim: nečesa mi še ni povedal, nečesa lepega, kar mu sladko in mehko leži na dnu srca in česar za enkrat še noče deliti z menoj — tujcem.

Vstanem, da grem v hišo. Minko stopa vstric mene, čebljajoč in skočen kakor majhen škorec. Pri vežnem pragu se mislim od njega posloviti, ko me hipoma prime za suknjo, se vzbne na prste in mi z bleščečimi očmi odkrije svojo skrivnost: »Ti, veš... pa kosi so... Tako lepo gnezdo imajo... Kadar bodo godni, bom dva vzel in enega bom dal tebi... veš, tebi, da ti bo žvižgal in pel...«

Skroz tuje mesto ...

*Skroz mesto gre neznanec osamel,
pred njim pa otročičev roj vesel
iz šole se podi domov
pod ljubi, topli rodni krov ...
Zamišljen v sé za njimi tujec zre,*

*na lice solza mu utrne se:
priplavala mu pred oči
podoba z daljnih je strani,
on tesno jo zapre v srce
in s solznim licem dalje gre ...*

Fr. Rojec.

